

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 12.12.2011
COM(2011) 882 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

Datele deschise

Un motor al inovării, al creșterii și al guvernanței transparente

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Datele deschise

Un motor al inovării, al creșterii și al guvernății transparente

1. INTRODUCERE

Obiectivul central al Strategiei Europa 2020 este de a pune economiile Europei pe calea unei creșteri puternice și durabile. În acest scop, Europa trebuie să își consolideze potențialul inovator și să își folosească resursele în cel mai bun mod cu putință.

Datele publice¹ - totalitatea informațiilor produse, colectate sau cumpărate de organismele publice din Uniunea Europeană - reprezintă una dintre aceste resurse. Ca exemple, pot fi menționate informațiile geografice, statisticile, datele meteorologice, datele obținute din proiecte de cercetare finanțate din fonduri publice și cărțile digitalizate din biblioteci. Aceste informații au un potențial important, actualmente neexploatat, în ceea ce privește reutilizarea în cadrul unor produse și servicii noi și creșterea eficienței în domeniul administrativ. Beneficiile economice globale obținute din deschiderea acestei resurse s-ar putea ridica la 40 de miliarde EUR pe an în UE. De asemenea, deschiderea datelor publice va încuraja participarea cetățenilor la viața politică și socială și va contribui la domenii de politică cum ar fi mediul.

Prezenta comunicare, elaborată în cadrul Agendei digitale pentru Europa, prezintă un pachet de măsuri vizând depășirea obstacolelor și a fragmentării existente în UE. Comunicarea este formată din trei componente care se susțin reciproc:

- Adaptarea cadrului juridic pentru reutilizarea datelor. Odată cu prezenta comunicare, se mai adoptă o propunere de directivă revizuită privind reutilizarea informațiilor din sectorul public și o nouă decizie a Comisiei privind reutilizarea propriilor sale informații;
- Mobilizarea instrumentelor financiare în sprijinul datelor deschise și acțiuni de implementare cum ar fi crearea de portaluri europene de date;
- Facilitarea coordonării și a schimbului de experiență între statele membre.

Acțiunile se concentrează pe domenii în care este în joc funcționarea pieței interne și în cazul cărora adoptarea de standarde și abordări comune va duce la crearea de produse și servicii noi și mai bune, destinate consumatorului european. Acțiunile respective se bazează pe regimurile naționale de acces la informații și nu aduc atingere acestora.

¹ Conceptul de „date” și cel de „informații”, astfel cum sunt utilizate în prezenta comunicare, sunt interschimbabile și se referă la orice conținut, indiferent de suport.

2. DATELE DESCHISE - DE CE SUNT ELE IMPORTANTE PENTRU EUROPA?

2.1. Oportunități de afaceri și economice neexploatate

Raportul „*Digital Britain*” din 2009 definea datele ca fiind „o monedă inovatoare” și „forța vitală a economiei cunoașterii”². Această monedă inovatoare este produsă, colectată sau cumpărată în mare parte de către guvernele din întreaga UE. Ea reprezintă o materie primă esențială pentru o gamă largă de produse și servicii informaționale noi, care se bazează pe noi posibilități de analizare și de vizualizare a datelor provenind din surse diferite.

Există o gamă variată de astfel de produse, de la sisteme de asistență decizională pentru întreprinderi, servicii bazate pe localizare și sisteme de navigație pentru automobile, până la prognoze meteorologice și alte aplicații pentru telefoanele noastre inteligente.

Mărimea pieței și dezvoltarea sectorului informațiilor geografice demonstrează că potențialul datelor publice reprezintă un motor al creării de locuri de muncă. Piața germană a geoinformațiilor a fost estimată în 2007 la 1,4 miliarde EUR, ceea ce reprezintă o creștere cu 50% față de anul 2000³. În Țările de Jos, în sectorul geoinformațiilor lucrau, în 2008, 15 000 de angajați cu normă întreagă. Alte sectoare, cum ar fi datele meteorologice, informațiile juridice și informațiile de afaceri, stau, la rândul lor, la baza unor piețe aflate în creștere constantă.

Un studiu recent estimează că, în 2008, valoarea pieței informațiilor din sectorul public s-a ridicat în total la 28 de miliarde EUR în UE⁴. Același studiu arată că, în general, beneficiile economice legate de deschiderea într-o mai mare măsură a informațiilor din sectorul public prin facilitarea accesului la acestea se ridică, în UE-27, la aproximativ 40 de miliarde EUR pe an. Beneficiile economice directe și indirecte totale ale aplicării și utilizării ISP la nivelul întregii economii a UE-27 ar fi de ordinul a 140 de miliarde EUR pe an.

2.2. Abordarea provocărilor societale

Prelucrarea inteligentă a datelor este esențială pentru abordarea provocărilor societale. Datele pot fi utilizate, de exemplu, pentru creșterea sustenabilității sistemelor naționale de sănătate. Raportul McKinsey din 2011 estimează că utilizarea eficace a datelor ar putea genera venituri în valoare de 300 de miliarde USD pe an⁵.

Progresele înregistrate de genomică, descoperirile în domeniul medicamentelor, precum și diagnosticarea și tratamentul unor boli grave, precum cancerul sau insuficiența cardiacă, depind tot mai mult de tehnici sofisticate de colectare și de analizare a datelor.

² <http://www.official-documents.gov.uk/document/cm76/7650/7650.pdf>.

³ Evaluarea reutilizării informațiilor din sectorul public în sectorul informațiilor geografice, al informațiilor meteorologice și al informațiilor juridice [*Assessment of the Re-use of Public Sector Information in the Geographical Information, Meteorological Information and Legal Information sectors*], MICUS, decembrie 2008.

⁴ *Review of recent studies on PSI re-use and related market developments* (Recenzie a unor studii recente privind reutilizarea ISP și evoluțiile conexe ale pieței), G. Vickery, august 2011.

⁵ Raportul MC Kinsey intitulat „*Big Data, The next frontier for innovation, competition and productivity*”, mai 2011.

Gestionarea datelor este, de asemenea, esențială pentru soluționarea provocărilor *legate de mediu*. Astfel, modelele de consum energetic sunt prelucrate în scopul creșterii eficienței energetice sau datele referitoare la poluare sunt tratate în cadrul gestionării traficului. În domeniul transporturilor, al exploatării terenurilor și al schimbărilor climatice, luarea unor decizii strategice în cunoștință de cauză depinde tot mai mult de analizarea datelor disponibile.

2.3. Accelerarea progreselor științifice

Activitățile științifice sunt tot mai adesea organizate prin colaborare la nivel mondial pe internet, context în care se utilizează colecții foarte mari de date, resurse informatice imense și instrumente de vizualizare de înaltă performanță. Pentru a face față provocărilor secolului al 21-lea în domeniul descoperirilor științifice și al educației, un rol esențial îl are **e-știința** (cercetarea bazată pe infrastructuri electronice/TIC). Datele folosite sunt obținute cu ajutorul unor simulări, instrumente digitale, rețele de senzori și observatoare.

Raportul „*Riding the Wave*” din 2010⁶ a subliniat rolul esențial al datelor pentru știință și potențialul acestora de a schimba însăși natura procesului științific.

Un acces larg la datele științifice va ajuta, de exemplu, cercetătorii din diferite domenii să colaboreze pe baza aceluiasi set de date, să se angajeze în forme de cercetare științifică absolut inovatoare și să analizeze corelațiile dintre rezultatele cercetării.

e-Știința a provocat modificarea procesului științific, iar acest lucru va determina creșterea productivității în cercetare și va scoate la lumină soluții noi și neașteptate la provocările societale. Mai mult, stimularea reciprocă dintre cercetarea finanțată din fonduri publice și sectorul comercial în cadrul „spațiului european de cercetare online” va duce la creșterea ritmului și a impactului inovării.

2.4. Necesitatea de a acționa la toate nivelurile: local, regional, național și la nivelul UE

Datele publice sunt produse la toate nivelurile administrative. Condițiile în care datele sunt puse la dispoziție pentru a fi reutilizate în scopuri comerciale sau necomerciale influențează concurența și competitivitatea.

Multe dintre produsele și serviciile bazate pe informațiile din sectorul public au un caracter transfrontalier. Nimeni nu dorește servicii mobile a căror funcționare încetează odată cu trecerea frontierei, și nici servicii de informații de afaceri la nivelul întregii UE care prezintă lacune pentru una sau mai multe țări. În plus, pentru a beneficia de dimensiunile pieței interne și pentru a ajuta IMM-urile să se dezvolte dincolo de frontierele naționale, ar trebui facilitată crearea de servicii la nivelul întregii UE.

Prin urmare, pe întreg teritoriul UE ar trebui să se aplice aceleași condiții de bază. Acest lucru va duce la crearea unor condiții echitabile și va stimula o piață dinamică de produse și servicii inovatoare bazate pe date publice.

⁶ Raportul final al grupului de experți la nivel înalt privind datele științifice, octombrie 2010.

3. CARE ESTE SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI CE S-A REALIZAT PÂNĂ ACUM?

3.1. Care este situația actuală?

Evoluția în direcția deschiderii datelor câștigă teren în mai multe state membre, în care conceptul este adoptat din motive legate de transparență, de eficiența administrativă și de potențialul economic al reutilizării. Aceste state sprijină ideea unei administrații deschise adoptând acte legislative și măsuri practice, cum ar fi producerea de date în formate care pot fi citite de calculator și crearea unor portaluri de date.

Regatul Unit a creat portalul data.gov.uk, care reunește date provenind de la organizațiile guvernamentale de la toate nivelurile. În prezent, și alte state membre creează portaluri similare, de exemplu ETALAB în Franța. Portaluri de date există și la nivel regional, cum ar fi dadesobertes.gencat.cat în Catalonia și dati.piemonte.it în Piemont, Italia.

Cu toate acestea, gradul de inițiativă și de informare cu privire la aspectele legate de datele deschise nu este același în toate statele membre. Există riscul ca Europa să rateze oportunitățile oferite de datele deschise și să rămână în urma altor regiuni în care există politici bine stabilite în materie de date deschise.

3.2. Ce s-a realizat la nivelul UE?

3.2.1. Cadrul legislativ și inițiative strategice

(1) Directiva privind reutilizarea informațiilor din sectorul public

Directiva din 2003 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public⁷ a stabilit cadrul legislativ general la nivel european, prevăzând un grad minim de armonizare. Revizuirea din 2009 a directivei a arătat că, în pofida progreselor înregistrate începând cu 2003, există încă obstacole în calea utilizării transfrontaliere a informațiilor din sectorul public. Nu toate aceste obstacole pot fi soluționate în cadrul legislației existente.

(2) Inițiative strategice

Politica generală în materie de reutilizare este completată de inițiative legislative sau strategice în anumite sectoare. Exemple în acest sens sunt:

- Directiva privind accesul la informațiile despre mediu și Directiva INSPIRE⁸, care au ca scop diseminarea cât mai largă a **informațiilor privind mediul** și armonizarea principalelor seturi de date;
- Comunicarea Comisiei privind cunoașterea mediului marin 2020⁹, care are ca scop, printre altele, să facă utilizarea **datelor privind mediul marin** mai simplă și mai puțin costisitoare;

⁷ JO L 345/90, 31.12.2003.

⁸ Directivele 2003/4/CE, JO L 41/26, 14.2.2003 și 2007/2/CE, JO 1108/1, 14.3.2007.

⁹ COM(2010) 461 final.

- inițiativele din cadrul **planului de acțiune** din 2008¹⁰ **pentru implementarea sistemelor de transport inteligente (STI)**, în ceea ce privește, printre altele, accesul furnizorilor privați de servicii la informații privind călătoriile și traficul în timp real;
- politica Comisiei privind accesul deschis la **informații științifice**¹¹, care include un proiect-pilot privind accesul liber la publicațiile rezultate în urma proiectelor finanțate de Uniunea Europeană și o e-infrastructură participativă paneuropeană de arhive cu acces liber; arhiva publicațiilor JRC este, de asemenea, importantă în acest context.
- politicile de digitalizare a **patrimoniului cultural** și dezvoltarea portalului European, biblioteca digitală a Europei, care este în același timp arhivă și muzeu și al cărei scop este să asigure o utilizare cât mai largă cu putință a materialului cultural digitalizat și a metadatelor aferente.

Reutilizarea datelor din sectorul public, fie în scopuri comerciale, fie în scopuri necomerciale, ar trebui să respecte pe deplin **legislația** europeană și națională **privind protecția vieții private**. Obiectivele de încurajare a datelor publice deschise și de protejare a datelor cu caracter personal se pot consolida reciproc dacă se bazează pe gestionarea proactivă și conștientă a informațiilor de către sectorul public.

Mai mult decât atât, implementarea unor politici în materie de date deschise ar trebui să respecte pe deplin **drepturile de proprietate intelectuală** ale terților și obligațiile care îi revin Uniunii Europene în temeiul tratatelor internaționale privind drepturile de proprietate intelectuală.

3.2.2. Cofinanțarea cercetării, a dezvoltării și a inovării

Comisia a sprijinit datele deschise prin intermediul programelor sale de finanțare, în special a programelor-cadru pentru cercetare și dezvoltare, a programului pentru competitivitate și inovare și a programului ISA. Proiectele acoperă o serie de sectoare de cercetare și de aplicare, precum și mai multe tipuri de organizații.

*Proiectul privind **datele deschise interconectate (LOD2)**¹² a început în septembrie 2010 și se va desfășura pe o perioadă de 4 ani. Acesta abordează exploatarea internetului ca platformă pentru integrarea datelor și a informațiilor, precum și utilizarea de tehnologii semantice pentru a face datele publice mai utilizabile.*

*Proiectul **OpenAIRE**¹³, care a început în decembrie 2009 cu parteneri din 25 de țări ale UE și din mai multe țări asociate, își propune să dezvolte o infrastructură participativă pentru proiectul-pilot al UE privind accesul liber la informațiile provenind din activități de cercetare.*

¹⁰ COM(2008) 886 final/2.

¹¹ Comunicarea privind informațiile științifice în era digitală, COM(2007) 56, Comunicarea privind infrastructuri TIC pentru e-știință, COM(2009) 108 și concluziile aferente ale Consiliului.

¹² <http://lod2.eu/>.

¹³ <http://www.openaire.eu/>.

Acțiunea ISA privind interoperabilitatea semantică (SEMIC.EU)¹⁴ promovează ideea metadatelor publice deschise ca un prim pas în direcția alinierii metadatelor atât la nivel național, cât și la nivel european.

3.2.3. Punerea teoriei în practică

În 2006, prin decizia privind reutilizarea informațiilor Comisiei, aceasta a pus în aplicare o politică deschisă de reutilizare privind propriile sale resurse de informații, prin care pune la dispoziție, în scopuri comerciale și necomerciale, toate informațiile general accesibile ale Comisiei. Exemple în acest sens sunt datele Eurostat și memoriile de traducere ale instituțiilor UE. În mod normal, informațiile sunt disponibile gratuit sau, în cazuri excepționale, în schimbul costurilor marginale de difuzare.

4. PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI

4.1. Noi posibilități datorate progreselor tehnologice

O serie de evoluții generează noi oportunități de reutilizare a datelor – inclusiv a datelor din sectorul public – în cadrul unor noi produse și servicii informaționale.

În primul rând, se constată o explozie a *cantității de date* existente la nivel mondial. Numai în aprilie 2011, cantitatea de date colectate de Biblioteca Congresului din SUA s-a ridicat la 235 de terabiți¹⁵. Se estimează că, la nivel mondial, cantitatea de date generate crește cu 40% pe an.

Această creștere se datorează, parțial, unor *noi tipuri de date*. În sectorul transporturilor, al construcției de automobile, al serviciilor publice și în alte sectoare există deja peste 30 de milioane de noduri senzoriale în rețea¹⁶.

În paralel, asistăm la o revoluție în domeniul *tehnologiilor* de analizare, exploatare și prelucrare a datelor, de exemplu cele de căutare multilingvă și de extracție automată a sensului din rețelele de senzori.

4.2. Provocările și barierele rămase

În ultimii ani s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește deschiderea accesului la datele publice, însă anumite bariere persistă.

Cadrul juridic

În ciuda armonizării minime realizate în 2003 prin Directiva privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, persistă **diferențe semnificative în ceea ce privește normele și practicile naționale**. Acest lucru determină o fragmentare a pieței interne a informațiilor și împiedică crearea de servicii de informații transfrontaliere.

Diferențele sunt foarte evidente în domeniul tarifar, unele state membre practicând recuperarea costurilor, iar altele, reutilizarea gratuită sau aproape gratuită. O analiză a unor

¹⁴ <http://www.semic.eu/>

¹⁵ McKinsey, op.cit.

¹⁶ Idem.

studii recente arată că, din punct de vedere macroeconomic, modelul de date deschise conduce la îmbunătățirea rezultatelor globale¹⁷. O serie de studii de caz referitoare la organismele din sectorul public care au trecut de la recuperarea integrală a costurilor la un sistem de costuri marginale demonstrează că acest demers, pe lângă faptul că a sporit reutilizarea, a adus și avantaje organismelor respective¹⁸. Mai mult decât atât, abordarea privind datele deschise elimină posibilele tendințe monopoliste bazate pe date provenite dintr-o singură sursă.

Sensibilizarea organizațiilor și întreprinderilor publice

Un alt factor esențial este faptul că **organizațiile publice nu cunosc** potențialul datelor deschise. Există încă o teamă larg răspândită de a nu pierde controlul. Unele dintre preocupările formulate sunt legitime, cum ar fi protecția vieții private, securitatea națională și nevoia de a proteja drepturile de proprietate intelectuală ale terților. Alte argumente par a fi mai degrabă pretexte pentru lipsa de acțiune¹⁹.

Schimbarea mentalităților în cadrul administrațiilor presupune un angajament politic ferm la cel mai înalt nivel și un dialog dinamic între părțile interesate, inclusiv administrații și deținători de date publice, întreprinderi și comunitatea academică. Testele și proiectele pilot, schimbul de bune practici și campaniile și de mobilizare (de exemplu, organizarea de concursuri în materie de date deschise) pot ajuta sectorul public să adopte o cultură a datelor deschise, fapt care, la rândul său, va contribui la creșterea gradului de informare a întreprinderilor cu privire la disponibilitatea datelor și la posibilitățile pe care le oferă aceasta.

Obstacole practice și tehnice

În sfârșit, există **probleme tehnice și practice** care trebuie soluționate. Barierele lingvistice și problemele de interoperabilitate trebuie soluționate astfel încât resursele de informații ale diferitelor organizații și țări să poată fi combinate. Disponibilitatea informațiilor într-un format care poate fi citit de calculator și existența unui strat subțire de metadate stabilite de comun acord ar putea să faciliteze referințele încrucișate și interoperabilitatea în materie de date și, prin urmare, să sporească în mod considerabil valoarea acestora din punctul de vedere al reutilizării. De asemenea, trebuie creată infrastructura tehnică necesară pentru a asigura disponibilitatea informațiilor pe termen lung. În plus, este necesar ca activitățile de cercetare, dezvoltare și inovare legate de instrumentele de analizare și de vizualizare a datelor să se bucure de un sprijin mai substanțial.

4.3. Concluzie

Exploatarea datelor publice prezintă un imens potențial pentru economia UE și pentru bunăstarea consumatorilor. Cu toate acestea, instrumentele de reglementare existente și implementarea acestora, lipsa de informare în rândul administrațiilor și al întreprinderilor, precum și adoptarea lentă a tehnologiilor inovatoare încetinesc dezvoltarea unei piețe reale pentru reutilizarea datelor publice și nu permit exploatarea la maximum a beneficiilor care decurg din noile oportunități oferite de date și de tehnologiile în permanentă evoluție.

¹⁷ G. Vickery, op.cit.

¹⁸ Studiu privind „Tarifarea informațiilor din sectorul public”, *Deloitte consulting* și alții, iunie 2011.

¹⁹ Câteva exemple la: http://www.dr0i.de/lib/2011/07/04/a_sample_of_data_hugging_excuses.html

Aceste considerente au determinat Comisia să își revizuiască și să își consolideze strategia în domeniul datelor publice, concentrându-se asupra cadrului juridic privind reutilizarea și asupra instrumentelor de sprijin disponibile.

5. ACȚIUNI LA NIVEL EUROPEAN: STRATEGIE REVIZUITĂ ÎN DOMENIUL DATELOR PUBLICE DESCHISE

Strategia revizuită a Comisiei se bazează pe trei direcții complementare:

- Adaptarea cadrului pentru reutilizarea datelor, inclusiv măsurile juridice, instrumentele juridice neobligatorii și măsurile de politică;
- Mobilizarea instrumentelor financiare, acordându-se prioritate datelor deschise în cadrul programelor de cercetare, dezvoltare și inovare, precum și al celor de infrastructură;
- Facilitarea coordonării și a schimbului de experiență între statele membre.

5.1. Un cadru legislativ revizuit care să contribuie la deschidere și la reutilizare

Prezenta comunicare este însoțită de o propunere de revizuire a Directivei privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, prin:

- introducerea principiului potrivit căruia toate informațiile publice care nu sunt reglementate în mod explicit de una dintre excepții sunt reutilizabile în scopuri comerciale și necomerciale;
- stabilirea sumei care poate fi percepută pentru informațiile din sectorul public astfel încât să nu depășească costurile marginale de diseminare; în cazuri excepționale, pot fi recuperate toate costurile aferente producerii și diseminării informațiilor;
- extinderea sferei de aplicare a directivei pentru a include biblioteci, arhive, muzee și biblioteci universitare, însă într-un mod care să limiteze eventualele efecte financiare și care să nu impună acestor instituții o sarcină administrativă considerabilă.

Pentru celelalte organisme din sectorul public, modificările aduse directivei vor determina cel mult o sarcină financiară și administrativă limitată, compensată în foarte mare măsură prin beneficiile estimate pentru întreaga societate.

În paralel, Comisia actualizează normele privind reutilizarea propriilor sale resurse de informații. Principale modificări vizează includerea informațiilor din domeniul cercetării, furnizate de Centrul Comun de Cercetare, măsuri de îmbunătățire a implementării deciziei și o dispoziție referitoare la formatele care pot fi citite de calculator. În 2012, Comisia va examina dacă și în ce mod alte instituții ale UE și principalele agenții europene ar putea adopta norme similare.

În cadrul viitoarelor sale inițiative legislative și strategice în domenii cum ar fi transporturile, mediul, politica maritimă și politica spațială, Comisia va ține cont pe deplin de oportunitățile oferite de datele deschise. Dacă este cazul, ea va depăși condițiile minime stabilite de Directiva privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, pentru a garanta cea mai largă utilizare posibilă a resurselor de date.

5.2. Instrumentele juridice neobligatorii privind informațiile deschise din domeniul cercetării

Datorită particularităților datelor din domeniul cercetării, Comisia va stabili în detaliu, în documente separate, strategia sa privind *datele științifice și cele din domeniul cercetării* și infrastructurile conexe. Ea intenționează să adopte, în 2012, o comunicare și o recomandare privind accesibilitatea și păstrarea informațiilor științifice. Comisia va colabora cu statele membre pentru ca acestea să își intensifice activitățile vizând furnizarea accesului deschis la informații științifice pe baza unui set de măsuri concrete. În paralel, Comisia va explica în detaliu modul în care va aborda rezultatele cercetărilor finanțate de Uniunea Europeană.

5.3. Măsuri financiare și de sprijin: stimularea cercetării, dezvoltării și inovării în domeniul datelor deschise

Prin intermediul programelor sale de finanțare, Comisia va continua să stimuleze activități destinate să deschidă datele publice. Ea va recurge la diferite instrumente pentru stimularea pieței, pentru testarea și promovarea dezvoltării de soluții inovatoare, precum și pentru garantarea unei utilizări cât mai largi cu putință a datelor deschise.

(1) Sprijin pentru cercetare, dezvoltare și inovare

Comisia va sprijini în continuare activitățile de cercetare și dezvoltare în domeniul tehnologiilor de manipulare a datelor, de exemplu, explorarea (*data mining*), analiza sau vizualizarea datelor. În perioada 2011-2013, Comisia va aloca aproximativ 100 de milioane EUR pentru cercetare și dezvoltare în aceste domenii. Gestionarea informațiilor este, de asemenea, unul dintre domeniile prioritare avute în vedere pentru TIC în cadrul programului Orizont 2020, care va acoperi sprijinul UE pentru cercetare și inovare în perioada 2014-2020.

Comisia va sprijini *inovarea tehnologică și adoptarea* rezultatelor acesteia, prin acțiuni pilot, prin testarea și prezentarea de aplicații inovatoare, cum ar fi sistemele de informare geografică și serviciile bazate pe localizare (GIS), precum și aplicațiile cu conținut creativ utilizate în domeniul educației, al culturii sau al modei. Acestea vor fi finanțate, în perioada 2012-2013, prin Programul „Competitivitate și inovare în sprijinul politicii privind TIC” (PCI-TIC) și se preconizează acordarea unui sprijin suplimentar în cadrul programului Orizont 2020.

În plus, Comisia va contribui la organizarea de *concursuri în materie de date deschise* pentru a încuraja dezvoltarea unor noi servicii de informații și va lua inițiative vizând îmbunătățirea *accesului la capital* pentru antreprenorii care creează noi servicii de informații bazate pe datele din sectorul public.

(2) Sprijin pentru infrastructuri de date – portaluri de date pentru Europa

Pentru a facilita dezvoltarea de produse și servicii informaționale care să combine datele din toată Uniunea Europeană, Comisia va depune eforturi pentru a crea două portaluri europene de date interconectate.

Un portal care va facilita accesul la resursele proprii de date ale Comisiei și ale altor instituții și agenții europene, precum și utilizarea acestora va începe să funcționeze în 2012. În paralel, vor fi identificate și promovate definiții ale metadatelor cu potențial ridicat de reutilizare. Standardizarea condițiilor de utilizare va avea drept scop să asigure adoptarea la scară cât mai largă a datelor europene în cadrul unor servicii inovatoare de informații, în concordanță cu decizia Comisiei privind reutilizarea informațiilor Comisiei.

Comisia va colabora cu statele membre, cu organismele din sectorul public și cu agregatorii regionali pentru a crea un portal paneuropean de date, care va începe să funcționeze în 2013 și care va oferi acces direct la o serie de seturi de date din întreaga UE (inclusiv la datele disponibile prin portalul Comisiei). Dacă este posibil, această activitate se va baza pe structurile și pe evoluțiile actuale, iar portalul își va extinde treptat conținutul pentru a acoperi principalele seturi de date din toate statele membre.

În faza inițială (2011-2013), sprijinul va fi asigurat de programul CIP. În perioada 2014-2020, finanțarea infrastructurii europene de servicii electronice pentru datele publice va fi asigurată de mecanismul „Conectarea Europei”²⁰.

Comisia va continua, de asemenea, să susțină activitățile de digitalizare și de dezvoltare a platformei Europene, care abordează un aspect important al reutilizării datelor.

(3) Sprijin pentru infrastructuri de date din domeniul cercetării

Orientându-se după recomandările raportului „*Riding the Wave*”, Comisia acordă sprijin în cadrul PC7 și prevede continuarea sprijinului în cadrul programului Orizont 2020 pentru dezvoltarea în Europa a unei infrastructuri de servicii durabile și solide pentru datele științifice, care să răspundă necesităților activităților științifice și de cercetare din 2020, bazate pe o utilizare intensivă a datelor. Acest lucru va permite accesul la un flux continuu de informații, de la date brute bazate pe observație și experimentale, până la publicații din toate domeniile științifice, și va face posibilă interacțiunea cu acesta.

Această infrastructură cuprinde aspecte tehnice, organizaționale și normative care necesită coordonare extensivă atât cu statele membre, cât și cu țările terțe și cu organizațiile internaționale, pentru a se asigura interoperabilitatea globală și accesul reciproc. Comisia va colabora cu partenerii noștri internaționali în vederea elaborării unor standarde privind accesul la date și interoperabilitatea la nivel mondial.

5.4. Măsuri de coordonare la nivelul statelor membre și la nivelul UE

Comisia va continua să faciliteze coordonarea și schimbul de experiență între statele membre, în special prin:

- grupul PSI, un grup de experți din statele membre, care se ocupă cu schimbul de bune practici și cu inițiativele de sprijinire a reutilizării informațiilor din sectorul public;
- platforma privind informațiile din sectorul public, un portal internet care oferă informații de ultimă oră privind evoluția situației în Europa, bune practici, exemple de noi produse și servicii, precum și cauzele juridice privind reutilizarea ISP;
- rețeaua LAPSI, care analizează aspectele juridice legate de informațiile din sectorul public și încurajează dezbaterile între cercetători și părți interesate. Aceasta va elabora o serie de orientări cu privire la politicile și practicile de acces și de reutilizare;

²⁰ A se vedea propunerile Comisiei privind CEF, COM(2011) 665, COM(2011) 657/3.

- acțiunea ISA privind interoperabilitatea semantică.

Comisia va continua să sprijine grupurile de consultanță strategică, cum ar fi forumul pentru politica în domeniul infrastructurilor electronice și grupul de reflecție pentru infrastructuri electronice, care sunt importante pentru coordonarea dintre statele membre cu privire la infrastructurile de date științifice, precum și să participe la lucrările acestora.

6. CONCLUZIE

Informațiile produse, colectate sau cumpărate de organizațiile publice în întreaga Uniune Europeană reprezintă o resursă fundamentală pentru economia informației. Pentru moment, potențialul său este departe de a fi pe deplin realizat. În prezenta comunicare, Comisia propune mai multe măsuri concrete cu scopul de a debloca potențialul resurselor sectorului public european, de la revizuirea Directivei privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, până la crearea unui portal paneuropean.

Statele membre pot contribui la materializarea conceptului de date deschise prin adoptarea, transpunerea și punerea în aplicare rapidă a directivei revizuite privind reutilizarea informațiilor din sectorul public. Acest lucru va crea condițiile necesare pentru desfășurarea activităților economice bazate pe date deschise și va încuraja aplicațiile transfrontaliere.

În plus, statele membre ar trebui să elaboreze și să implementeze politici în materie de date deschise, adoptând exemple de bune practici din întreaga UE. Ar trebui, de exemplu, să se acorde sprijin pentru inițierea de proiecte-pilot privind datele deschise și pentru organizarea de concursuri în acest domeniu, în special dacă acestea vizează dezvoltarea de produse și servicii transfrontaliere.

În sfârșit, Comisia invită statele membre să contribuie la dezvoltarea portalului de date paneuropean. Comisia va iniția discuții cu experți din statele membre pentru a se asigura că portalul are o bază solidă. În timpul fazei de implementare, statele membre vor trebui să pună la dispoziție o gamă largă de seturi de date prin intermediul portalului respectiv, pentru ca acesta să poată deveni un serviciu de succes și o bază pentru activitatea economică.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul, în cadrul responsabilităților care le revin, să creeze condițiile-cadru adecvate pentru reutilizarea informațiilor din sectorul public în întreaga Uniune Europeană și să sprijine proiecte și infrastructuri care să permită transformarea datelor publice din Europa într-un motor al inovării, creșterii și transparenței.

Strategia în materie de date deschise, principalele măsuri

Cadrul legislativ

- Propunerea de directivă revizuită privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, decembrie 2011;
- Decizia revizuită a Comisiei privind reutilizarea informațiilor Comisiei, decembrie 2011; eforturi în vederea extinderii sistemului, astfel încât să cuprindă și alte instituții și agenții europene, 2012;
- Inițiative legislative și strategice sectoriale care urmează să înglobeze datele deschise.

Portalurile și platformele europene de date deschise

- Un portal care să permită accesul la datele Comisiei și ale altor instituții și agenții ale UE, primăvara 2012;
- Lansarea unui portal paneuropean de date care să permită accesul la seturi de date din întreaga Uniune Europeană, primăvara 2013, după activitatea pregătitoare în colaborare cu statele membre, începând din 2011;
- Cofinanțarea infrastructurii europene de servicii electronice de date deschise prin intermediul mecanismului „Conectarea Europei”, 2014-2020.

Date deschise pentru știință

- Comunicarea și recomandarea adresate statelor membre privind informațiile științifice, începutul anului 2012;
- Extinderea proiectului-pilot privind accesul liber la publicații științifice pentru întregul program Orizont 2020 + proiect-pilot privind accesul liber la date din domeniul cercetării.

Cercetare și inovare

- Proiecte de cercetare și inovare relevante pentru datele deschise, în special prin intermediul PC7, CIP și Orizont 2020, cu finanțare pentru infrastructurile de cercetare care sprijină accesul liber la date și articole de cercetare;
- Concursuri în domeniul datelor deschise (2012-2013) + îmbunătățirea accesului la capital pentru antreprenori în acest domeniu.

Obiective

Comisia se angajează:

- să lanseze, în 2012, un portal de date deschise al Comisiei.
- să lanseze, în 2013, un portal-pilot cu o interfață multilingvă, cu facilități de căutare și cu seturi de date din întreaga UE.

Colaborarea cu statele membre ar trebui să conducă la:

- elaborarea și implementarea de politici în domeniul datelor publice deschise în toate statele membre până la începutul anului 2013.
- posibilitatea de a găsi, prin intermediul portalului paneuropean de date, 1/3 din totalitatea datelor publice structurate disponibile în statele membre, până în 2015.

Impactul general preconizat:

- până în 2017 (trei ani de la data preconizată a transpunerii Directivei privind reutilizarea informațiilor din sectorul public), beneficiile globale ale reutilizării ISP se vor ridica la 100 de miliarde EUR pe an în UE, inclusiv dezvoltarea de noi întreprinderi și creșterea eficienței serviciilor din sectorul public.